

C-629/19. sz. ügy

Előzetes döntéshozatal iránti kérelem

A benyújtás napja:

2019. augusztus 23.

A kérdést előterjesztő bíróság:

Landesverwaltungsgericht Steiermark (Ausztria)

Az előzetes döntéshozatalra utaló határozat kelte:

2019. augusztus 14.

Felperesek:

Sappi Austria Produktions-GmbH & Co KG
Wasserverband „Region Gratkorn-Gratwein”

Alperes hatóság:

Landeshauptmann der Steiermark

[omissis]

**Landesverwaltungsgericht Steiermark
(stájerországi regionális közigazgatási bíróság)**

[omissis]

Graz, 2019. augusztus 14.

Az Európai Unió Bírósága
részére
[omissis]

Előzetes döntéshozatal

iránti

kérelem

az EUMSZ 267. cikk alapján

Az alapeljárás felei [omissis]:

- a) felperes: 1) Sappi Austria Produktions-GmbH & Co KG
[omissis]
- 2) Wasserverband „Region Gratkorn-Gratwein”
(Gratkorn-Gratwein régió vízgazdálkodási
társulása)
[omissis]
- b) alperes hatóság: Landeshauptmann von Steiermark (Stájerország
tartományi kormányzója)
[omissis] **[eredeti 2. o.]**

A Landesverwaltungsgericht Steiermark (stájerországi regionális közigazgatási bíróság, Ausztria) [omissis] a Sappi Austria Produktions-GmbH & Co KG és a Wasserverband „Region Gratkorn-Gratwein” által a Stájerország tartományi kormányzójának 2015. november 2-i határozata [omissis] ellen előterjesztett keresetre vonatkozó eljárásban a következő

VÉGZÉST

hozta:

I. Az EUMSZ 267. cikk alapján előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdéseket terjeszti az Európai Unió Bírósága elé:

1. Hulladéknak tekintendő-e a szennyvíziszap a települési szennyvíz kezeléséről szóló, 1991. május 21-i 91/271/EGK tanácsi irányelvvel és/vagy a – 2008. október 22-i 1137/2008/EK európai parlamenti és tanácsi rendelettel módosított – szennyvíziszapról szóló irányelvvel összefüggésben értelmezett, a hulladékokról és egyes irányelvek hatályon kívül helyezéséről szóló, 2008. november 19-i 2008/98 európai parlamenti és tanácsi irányelv 2. cikke (2) bekezdésének a) pontjában szereplő kivételre tekintettel?

2. Az első kérdésre adandó igenlő válasz esetén:

Lehetővé teszi-e a hulladékokról és egyes irányelvek hatályon kívül helyezéséről szóló, 2008. november 19-i 2008/98 európai parlamenti és tanácsi irányelv 6. cikkének (1) bekezdése valamely anyagnak az uniós jogi hulladékfogalom értelmében vett melléktermékkénti minősítését, amennyiben ehhez az anyaghoz eljárástechnikai okokból kis arányban más anyagokat kevernek hozzá, amelyek egyébként hulladéknak minősülnének, ha ez nem befolyásolja az anyag egészének összetételét és a környezet szempontjából jelentős előnyt jelent?

- II. A keresetre vonatkozó eljárás [omissis] az Európai Unió Bírósága határozatának meghozatalát követően folytatódik. **[eredeti 3. o.]**

Indokolás

I.

Az eljárás menete és a tényállás ismertetése:

A megtámadott határozattal Stájerország tartományi kormányzója a 2002. évi AWG 6. §-ának (6) bekezdése szerinti kiterjedt vizsgálati eljárást követően megállapította, hogy a Sappi Austria Produktions-GmbH & Co KG-nak [omissis] Gratkorn, [omissis] telephelyen található 11. kazánját, valamint a Wasserverband „Region Gratkorn-Gratwein” tulajdonában álló, ugyanazon a telephelyen található maradékanyag-égető létesítményt érintő módosítások a 2002. évi AWG 37. §-ának (1), (3) és (4) bekezdése szerinti engedélyeztetési kötelezettség hatálya alá tartoznak. E határozatot a tartományi kormányzó azzal indokolta, hogy mindkét létesítményben a Sappi Austria Produktions-GmbH & Co KG és a Wasserverband „Region Gratkorn-Gratwein” által közösen üzemeltetett szennyvíztisztító telepről származó szennyvíziszapot égetnek együtt, a Sappi ugyanezen a helyszínen található papír- és cellulózgyártó üzemének energiaellátását szolgáló gőztermelés céljából.

Az alperes hatóság a határozatban kifejtette, hogy az égetésre kerülő szennyvíziszap ugyan túlnyomó részben a papírgyártás egy gyártási folyamatából származik és e részt (körülbelül 97%) illetően feltételezhető a melléktermék jelleg a 2002. évi AWG 2. §-ának (3a) bekezdése értelmében, ez azonban nem állapítható meg a szennyvíziszap azon része tekintetében, amely a települési szennyvíztisztításból származik. Ez a szennyvíziszap objektív értelemben hulladék marad, mivel nem a papírgyártás gyártási folyamata következtében jön létre. Mivel azonban a Verwaltungsgerichtshof (legfelsőbb közigazgatási bíróság, Ausztria) ítélezési gyakorlata szerint nem létezik minimális küszöbérték valamely anyag hulladéknak minősülésére vonatkozóan, abból kell kiindulni, hogy a leírt két létesítményben együtt égetett szennyvíziszap egésze a 2002. évi AWG 2. §-ának (1) bekezdése értelmében vett hulladéknak minősül, ezért az e létesítményeket érintő módosítások a 2002. évi AWG 37. §-ának (1), (3) és (4) bekezdése szerinti engedélyeztetési kötelezettség hatálya alá tartoznak.

E határozat ellen a két érintett fél [omissis] keresetet indított a Landesverwaltungsgericht (regionális közigazgatási bíróság) előtt, és e keresetben lényegében kifejtik, hogy a rendelkező részben megjelölt szennyvíziszap nem hulladék az AWG 2. §-ának (1) bekezdése értelmében, mivel az a papír- és cellulózgyártásnak egy – a létesítmény tervezésétől kezdve így kialakított – integrált gyártási folyamata során keletkezik, és azt a papírgyártás céljára, energia-visszanyerésre használják fel, továbbá a létesítmény mindkét részét a Sappi **[eredeti 4. o.]** üzemelteti a gyártás helyszínén, azok csupán szervezési és jogi okokból állnak két különböző jogi személy tulajdonában, és e két jogi

személy a szennyvíztisztító telepre vonatkozó vízjogi engedély, illetve a 11. kazánra és a maradékanyag-égető létesítményre vonatkozó tevékenységi engedély jogosultja is.

Az érintett felek a Bíróság ítélkezési gyakorlatára (Avesta Polarit Chrome OY ítélet, C-114/01, ECLI:EU:C:2003:448; Brady ítélet, C-113/12, ECLI:EU:C:2013:627) hivatkozással rámutatnak arra, hogy a termelési maradékanyagok és más anyagok nem tartoznak a hulladék fogalmába, amennyiben vagy (az üzem belüli hulladék esetében) a termelési folyamatba illeszkedően, vagy bármely gazdasági szereplő üzemében felhasználhatók, amennyiben ez a további használat biztosított, és az anyag ezen további felhasználása gazdasági előnyt nyújt. A Verwaltungsgerichtshof (legfelsőbb közigazgatási bíróság) 2014. január 23-i ítéletében [omissis] követte ezt az ítélkezési gyakorlatot, és megállapította, hogy a saját üzemből származó termelési maradékanyagok energetikai célra történő felhasználása „biztos további felhasználást” jelent, így e termelési maradékanyagok esetében nem állnak fenn a hulladék fogalmának feltételei. A szennyvíziszap települési szennyvíznek minősülő része, amely pusztán számítás szerint 2%-ot tesz ki, az anyag tulajdonságát semmilyen módon nem módosítja, és nem alkalmas arra sem, hogy sértse a 2002. évi AWG 1. §-ának (3) bekezdése értelmében a hulladékgazdálkodáshoz fűződő közérdeket, mivel minden keletkező maradékanyag engedélyezett további hasznosítása biztosított.

Az eljáró Landesverwaltungsgericht (regionális közigazgatási bíróság) vizsgálati eljárás lefolytatását és nyilvános tárgyalást követően először helyt adott a keresetnek és 2016. december 19-i ítéletében [omissis] megállapította, hogy a Sappi Austria Produktions-GmbH & Co KG [omissis] 11. kazánját és a Wasserverband „Region Gratkorn-Gratwein” [omissis] tulajdonában álló maradékanyag-égető létesítményt érintő módosítások nem tartoznak a hatályos Abfallwirtschaftsgesetz (a hulladékgazdálkodásról szóló törvény, a továbbiakban: 2002. évi AWG) (BGBl I 102/2002.) 37. §-ának (1), (3) és (4) bekezdése szerinti engedélyeztetési kötelezettség hatálya alá.

A Verwaltungsgerichtshof (legfelsőbb közigazgatási bíróság) a 2019. február 27-i ítéletében [omissis] helyt adott a Bundesminister für Land- und Forstwirtschaft, Umwelt- und Wasserwirtschaft (mezőgazdasági, erdőgazdálkodási, környezetvédelmi és vízgazdálkodási miniszter) [omissis] által ezen ítélet ellen előterjesztett felülvizsgálati kérelemnek és a megtámadott ítéletet jogellenesség miatt hatályon kívül helyezte. **[eredeti 5. o.]**

Az indokolásban a Verwaltungsgerichtshof (legfelsőbb közigazgatási bíróság) a következőket állapítja meg:

A 2002. évi AWG 2. §-ának (3a) bekezdése – a hulladékokról szóló keretirányelv 5. cikkével összhangban – rögzíti az ahhoz szükséges feltételeket, hogy valamely anyag vagy tárgy, amely ugyan előállítási folyamat során keletkezik, azonban annak nem elsődleges célja, ne hulladéknak, hanem mellékterméknek

minősülhessen. E rendelkezés bevezető fordulatából kitűnik, hogy olyan anyagról, illetve tárgyról kell, hogy szó legyen, amely előállítási folyamat során keletkezik. A felülvizsgálati kérelmet előterjesztő fél helytállóan mutat rá arra, hogy a szóban forgó szennyvíziszap az üzemi és a háztartási/települési szennyvíznek a felülvizsgálati eljárásban ellenérdekű második fél által üzemeltetett szennyvíztisztító telepen végzett közös tisztítása során keletkezik.

A szennyvíz, és így a felülvizsgálati eljárásban ellenérdekű első fél üzemi szennyvize a 2002. évi AWG 3. §-a (1) bekezdésének 1. pontja alapján nem minősül hulladéknak. A szennyvíz alatt általában háztartási, üzemi vagy egyéb használat következtében módosult tulajdonságokkal rendelkező víz értendő. Vízügyi értelemben a szennyvíz olyan víz, amelytől valaki megválna. Ez lehet szennyezett víz (például konyhai, háztartási, üzemi szennyvíz), de lehet kis mértékben vagy egyáltalán nem szennyezett víz (például csapadékvíz) is. A vizek (a talajvizet is ideértve) tisztán tartását és védelmét az 1959. évi Wasserrechtsgesetz (vízügyi törvény, a továbbiakban: WRG) szabályozza részletesebben (különösen annak 30. és azt követő §-ai). Attól kezdve, hogy a szennyvízből kiszűrték az összetevőket, és azok a szennyvízben már nem találhatóak meg, már nem lehet a 2002. évi AWG 3. §-a (1) bekezdésének 1. pontja értelmében vett szennyvíz-összetevőkről beszélni. A 2002. évi AWG 3. §-a (1) bekezdésének 1. pontja szerinti kivétel az ilyen anyagokra már nem vonatkozik [omissis]. Amennyiben az 1959. évi WRG alapján kötelező szennyvíztisztítás során szennyvíz-összetevőként szennyvíziszap keletkezik, nincs tehát szó előállítási folyamatból származó termelési maradékanyagról, mivel a szennyvíztisztítás – akár üzemi, akár települési szennyvíztisztító telepen végzik – nem tekinthető előállítási folyamat részének. A szennyvíztisztítás inkább olyan kezelési eljárást jelent, amelynek célja, hogy biztosítsa a szennyvíznek a vizekbe történő, az 1959. évi WRG védelmi célkitűzéseinek megfelelő bevezetését. Az, hogy a szennyvíztisztítás során keletkező szennyvíziszapot a megjelölt hulladékégetőkben való égetés útján történő mechanikai víztelenítést követően a felülvizsgálati eljárásban ellenérdekű első fél gyártási tevékenységének céljára használják (vagyis azt hasznosítják, és nem ártalmatlanítják), nem határozza meg, hogy az így felhasznált szennyvíziszap ezt megelőzően előállítási folyamat során melléktermékként keletkezett-e. A **[eredeti 6. o.]** 2002. évi AWG 2. §-ának (3a) bekezdése értelmében vett melléktermék fennállásához szükséges egyik meghatározó feltétel tehát nem áll fenn.

A Verwaltungsgericht (közigazgatási bíróság) az eljárás tárgyát képező szennyvíziszap esetében tévesen indult ki a megjelölt rendelkezés értelmében vett melléktermék fennállásából, és ennek alapján tévesen állapította meg, hogy a 2002. évi AWG 37. §-a nem alkalmazandó az eljárás tárgyát képező hulladékégetőkre.

A második eljárásban így ismét hatáskörrel rendelkező Landesverwaltungsgericht Steiermarknak (stájerországi regionális közigazgatási bíróság) kétségei vannak a szóban forgó szennyvíziszap tekintetében a hulladék fogalmának értelmezését, valamint azt illetően, hogy a melléktermék jelleg megszűnik-e azáltal, hogy

eljárásgazdaságossági okokból a szennyvíziszaphoz kis arányban a települési szennyvíztisztításból származó más anyagokat is hozzákevernek, amelyeket egyébként eljárástechnikai okokból más módon kellene helyettesíteni, és e hozzákeverés következtében nem módosul a melléktermék összetétele, így az eljáró bíróság ezt az értelmezési kérdést az arra vonatkozóan hatáskörrel rendelkező Európai Unió Bírósága elé terjeszti.

II.

A vonatkozó jogi szabályozás a következő:

3. Az uniós jogi rendelkezések:

A hulladékokról és egyes irányelvek hatályon kívül helyezéséről szóló, 2008. november 19-i 2008/98/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (a továbbiakban: a hulladékokról szóló irányelv)

(1) preambulumbekzdés

A hulladékokról szóló, 2006. április 5-i 2006/12/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv létrehozta a hulladékok kezelésének Közösségen belüli jogi keretét. Az irányelv olyan alapfogalmakat határoz meg, mint a hulladék, a hasznosítás és az ártalmatlanítás, és meghatározza a hulladékgazdálkodás alapvető követelményeit, mindenekelőtt a hulladékgazdálkodási műveleteket végző létesítmény vagy vállalkozás engedélyezésének vagy nyilvántartásba vételének kötelezettségét, valamint a tagállamok hulladékgazdálkodási terv készítésére vonatkozó kötelezettségét. Az irányelv megállapít olyan főbb elveket is, mint például a hulladék olyan módon történő kezelésének kötelezettségét, amely nem gyakorol kedvezőtlen hatást a környezetre és az emberi egészségre, [eredeti 7. o.] valamint egy a hulladékhierarchia alkalmazására való ösztönzést, továbbá a szennyező fizet elvvel összhangban azt a követelményt, hogy az adott hulladék ártalmatlanításának költségeit a hulladék birtokosának vagy korábbi birtokosának, vagy a hulladékot előidéző termék előállítójának kell viselnie.

[...]

(26) preambulumbekzdés

A szennyező fizet elv európai és nemzetközi szinten is irányadó elv. A hulladék termelőjének és a hulladék birtokosának a hulladékot a környezet és az emberi egészség magas szintű védelmét biztosító módon kell kezelnie.

(27) preambulumbekzdés

A kiterjesztett gyártói felelősség ezen irányelvben történő bevezetése az olyan termékek tervezésének és gyártásának ösztönzésére szolgáló eszközök egyike, amelyek esetében teljes mértékben figyelembe veszik és megkönnyítik az erőforrások hatékony felhasználását azok teljes életciklusa során, beleértve azok

javítását, újrahasználatát, szétszerelését és újrafeldolgozását anélkül, hogy ez hátrányosan érintené az áruk szabad mozgását a belső piacon.

(28) preambulumbekzdés

Ezen irányelvnek hozzá kell járulnia ahhoz, hogy az EU közelebb kerüljön a hulladékkeletkezés megelőzésére és a hulladék erőforrásként történő felhasználására törekvő „újrafeldolgozó társadalomhoz”. [...]

(29) preambulumbekzdés

A tagállamoknak támogatniuk kell az újrafeldolgozott anyagok (például a hasznosított papír) használatát a hulladékhierarchiával és az újrafeldolgozó társadalom céljával összhangban, és amennyiben lehetséges, nem szabad támogatniuk az ilyen újrafeldolgozott anyagok hulladéklerakóban való elhelyezését vagy elégetését.

(30) preambulumbekzdés

A Szerződés 174. cikkének (2) bekezdésében foglalt elővigyázatosság és a megelőzés elvének végrehajtása érdekében általános környezetvédelmi célkitűzéseket kell meghatározni a közösségi hulladékgazdálkodás tekintetében. Ezen elvek alapján a Közösség és a tagállamok feladata, hogy az elismert kockázatok megszüntetését szolgáló intézkedések elfogadása révén létrehozzák a szennyező források és zavaró tényezők kialakulása megelőzésének, illetve csökkentésének és – amennyiben lehetséges – kezdetektől fogva történő megszüntetésének keretét. [eredeti 8. o.]

3. cikk

Fogalommeghatározások

Ezen irányelv alkalmazásában:

- 1. „hulladék”: olyan anyag vagy tárgy, amelytől birtokosa megválnak, megválni szándékozik vagy megválni köteles;*

[...]

4. cikk

Hulladékhierarchia

- (1) Az alábbi hulladékhierarchiát elsőbbségi sorrendként kell alkalmazni a hulladékmegelőzésre és -gazdálkodásra vonatkozó jogszabályok és politika terén:*

- a) megelőzés;*

- b) *újrahasználatra való előkészítés;*
- c) *újrafeldolgozás;*
- d) *egyéb hasznosítás, például energetikai hasznosítás; valamint*
- e) *ártalmatlanítás.*

[...]

5. cikk

Melléktermékek

(1) *Valamely anyagot vagy tárgyat – amely olyan előállítási folyamat során keletkezik, amelynek elsődleges célja nem ezen termék előállítása – csak akkor lehet nem a 3. cikk 1. pontjában említett hulladéknak, hanem mellékterméknek tekinteni, ha az alábbi feltételek teljesülnek:*

- a) *az anyag vagy a tárgy további felhasználása biztosított;*
- b) *az anyag vagy a tárgy további, a szokásos ipari gyakorlattól eltérő feldolgozás nélkül, közvetlenül felhasználható;*
- c) *az anyagot vagy tárgyat valamely előállítási folyamat szerves részeként állítják elő; valamint [eredeti 9. o.]*
- d) *a további használat jogszerű, azaz a konkrét használat tekintetében az anyag vagy a tárgy megfelel a termék adott használatára, valamint a környezet- és az egészségvédelemre vonatkozó összes követelménynek, és nincsenek a környezetet és az emberi egészséget általánosan károsító hatásai.*

(2) *Az (1) bekezdésben meghatározott feltételek alapján intézkedéseket lehet elfogadni azon feltételek meghatározása céljából, amelyeknek teljesülniük kell ahhoz, hogy egy adott anyag vagy tárgy mellékterméknek és ne a 3. cikk 1. pontjában említett hulladéknak minősüljön. Ezen intézkedéseket – melyek az irányelv kiegészítése által annak nem alapvető fontosságú elemei módosítására irányulnak – a 39. cikk (2) bekezdésében említett ellenőrzéssel történő szabályozási bizottsági eljárásnak megfelelően kell elfogadni.*

6. cikk

A hulladékstátusz megszűnése

- (1) *Egy adott hulladék megszűnik a 3. cikk 1. pontja értelmében hulladék lenni, amennyiben hasznosítási műveleten, beleértve az újrafeldolgozást, esett át, és megfelel az alábbi feltételekkel összhangban kidolgozandó konkrét kritériumoknak:*
- a) *az anyagot vagy tárgyat általánosan használják, adott rendeltetéssel;*
 - b) *az anyagnak vagy tárgynak van piaca, vagy van rá kereslet;*
 - c) *az anyag vagy tárgy megfelel az adott rendeltetések műszaki követelményeinek és a termékekre vonatkozó hatályos jogszabályoknak és előírásoknak; és*
 - d) *az anyag vagy tárgy felhasználása nem idéz elő általános káros környezeti vagy egészségügyi hatásokat.*

A kritériumok szükség esetén a szennyező anyagok határértékeit is tartalmazzák, és figyelembe veszik az anyag vagy a tárgy lehetséges káros környezeti hatásait.
[eredeti 10. o.]

- (2) [...]
- (3) [...]
- (4) *Ha közösségi szinten nem határoztak meg kritériumokat az (1) és (2) bekezdésben foglalt eljárás szerint, a tagállamok eseti alapon határozhatnak arról, hogy egy konkrét hulladék megszűnt-e hulladéknak lenni az alkalmazandó esetjog figyelembevételével. Az ilyen határozatokról értesítik a Bizottságot a műszaki szabványok és szabályok terén történő információszolgáltatási eljárás megállapításáról szóló, 1998. június 22-i 98/34/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvvel összhangban, ha ezt az az irányelv megköveteli.*

13. cikk

Az emberi egészség és a környezet védelme

A tagállamok megteszik a szükséges intézkedéseket annak biztosítása érdekében, hogy a hulladékgazdálkodás az emberi egészség veszélyeztetése, a környezet károsítása nélkül történjen, és különösen:

- a) *ne jelentsen kockázatot a vízre, a levegőre, a talajra, a növény- vagy állatvilágra;*
- b) *ne okozzon kellemetlen zajt vagy szagot; és*
- c) *ne befolyásolja hátrányosan a tájat vagy a különleges érdeklődésre számot tartó helyeket.*

4. A nemzeti jogi rendelkezések:

A 2002. évi Abfallwirtschaftsgesetz (a hulladékgazdálkodásról szóló 2002. évi törvény)

Az 1. § (1) bekezdése:

A hulladékgazdálkodást az elővigyázatosság elvének és a fenntarthatóságnak megfelelően módon kell kialakítani, hogy

1. *az emberekre, állatokra és növényekre, valamint azok életfeltételeire és természetes környezetére gyakorolt káros vagy hátrányos hatásokat megelőzzék, vagy egyébként az [eredeti 11. o.] általános emberi jólétre nézve káros behatásokat a lehető legalacsonyabb szinten tartsák,*
2. *a légszennyező anyagok és az éghajlat szempontjából releváns gázok kibocsátásait a lehető legalacsonyabb szinten tartsák,*
3. *kímélik az erőforrásokat (nyersanyagok, víz, energia, táj, területek, a hulladéklerakók volumene),*
4. *az anyagok hasznosítása során a hulladékok vagy az azokból kinyert anyagok ne rendelkezzenek magasabb veszélyeztetési potenciállal, mint az összehasonlítható elsődleges nyersanyagok vagy az elsődleges nyersanyagokból készült termékek, és*
5. *csak olyan hulladékok maradjanak vissza, amelyek lerakása nem veszélyezteti a következő generációkat.*

Az 1. § (3) bekezdése:

Közérdekből akkor szükséges a hulladékként történő gyűjtés, tárolás, szállítás és kezelés, ha ennek elmaradása

[omissis] [veszélyeztetne bizonyos taxatíván felsorolt védendő értékeket (mint például az egészség, a környezet, a közbiztonság, a táj, ...)].

A 2. § (1) bekezdése:

(1) Az e szövetségi törvény értelmében vett hulladékok olyan ingó dolgok,

1. *amelyektől a birtokosuk megválni szándékozik vagy megvált, vagy*
2. *amelyek hulladékként történő gyűjtése, tárolása, szállítása és kezelése szükséges a közérdekek (az 1. § (3) bekezdése) veszélyeztetésének elkerülése érdekében.*

A 2. § (3) bekezdése:

E szövetségi törvény értelmében mindenestre közérdekből (az 1. § (3) bekezdése) mindaddig nem szükséges a hulladékként történő rendezett gyűjtés, tárolás, szállítás és kezelés, ameddig [eredeti 12. o.]

- 1. valamely dolog a közfelfogás szerint új, vagy*
- 2. az adott dolog a közfelfogás szerint arra nézve rendeltetésszerű használat tárgyát képezi.*

[omissis] [a mezőgazdaságra vonatkozó különleges szabályozás]

A 2. § (3a) bekezdése:

Valamely anyagot vagy tárgyat – amely olyan előállítási folyamat során keletkezik, amelynek elsődleges célja nem ezen termék előállítása – csak akkor lehet nem hulladéknak, hanem mellékterméknek tekinteni, ha az alábbi feltételek teljesülnek:

- 1. az anyag vagy a tárgy további felhasználása biztosított;*
- 2. az anyag vagy a tárgy további, a szokásos ipari gyakorlattól eltérő feldolgozás nélkül, közvetlenül felhasználható;*
- 3. az anyagot vagy tárgyat valamely előállítási folyamat szerves részeként állítják elő; valamint*
- 4. a további felhasználás megengedett, így különösen az anyag vagy tárgy a szándékolt hasznos célra aggályok nélkül igénybe vehető, a felhasználás nem sért védendő értékeket (vö. az 1. § (3) bekezdése), és minden irányadó jogszabályt betartanak.*

A 6. § (6) bekezdése:

[omissis] [a tartományi kormányzó többek között annak megállapítására vonatkozó hatásköre, hogy valamely létesítmény vagy annak módosítása az AWG 37. §-a szerinti engedélyeztetési kötelezettség hatálya alá tartozik-e]

Abfallverbrennungsverordnung (a hullakékok égetéséről szóló rendelet, a továbbiakban: AVV)

A 2. § (1) bekezdése: [eredeti 13. o.]

Ez a rendelet [omissis] [bizonyos létesítményekre] alkalmazandó,

[omissis]

amelyekben szilárd vagy folyékony hulladékokat égetnek vagy együtt égetnek.

A 2. § (1a) bekezdése:

[omissis] [a különleges tisztítási technológiát alkalmazó bizonyos hulladékégetőkre vonatkozó kivétel]

A 2. § (1b) bekezdése:

[omissis]

A 2. § (2) bekezdése:

Ez a rendelet nem alkalmazandó a következőkre:

1. a kizárólag az alábbi jellegű hulladékokat kezelő létesítmények:

[omissis]

c) *cellulógyártásból, valamint cellulózból történő papírgyártásból származó rostos növényi hulladék, amennyiben azt a gyártás helyén égetik, és a termelt hőt hasznosítják;*

[omissis] [eredeti 14. o.]

III.

1. A 2002. évi AWG 2. §-ának az uniós joggal való összhangját illetően fennálló kétségek arra indítják a Landesverwaltungsgericht Steiermarkot (stájerországi regionális közigazgatási bíróság), hogy előzetes döntéshozatal iránti kérelmet terjesszen az Európai Unió Bírósága elé.
2. [omissis] [az előzetes döntéshozatal iránti kérelem elfogadhatóságára vonatkozó általános okfejtések]

A 2002. évi AWG 2. §-ának értelmezésére vonatkozó kérdés a határozathozatal szempontjából az alábbi okokból releváns:

3. A Bíróság állandó ítélkezési gyakorlata szerint az uniós jogi hulladékfogalom esetében közösségi fogalomról van szó. A tagállamoknak nincs lehetőségük arra, hogy az uniós jogi hulladékfogalom mellett egy attól eltérő, szűkebb nemzeti hulladékfogalmat alakítsanak ki. A 2002. évi AWG 2. §-ának (3a) bekezdésében rögzített osztrák hulladékfogalmat [eredeti 15. o.] az irányelvvel összhangban kell értelmezni. Azokban az esetekben, amikor a nemzeti hulladékfogalom eltér az uniós jogi hulladékfogalomtól, a 2008/98/EK irányelv (hulladékokról szóló irányelv) felülírja a nemzeti hulladékfogalmat (lásd: a Bíróság Tombesi ítélete, C-304/97, ECLI:EU:C:1999:152).
4. A 2008/98 irányelv 3. cikkének 1. pontja úgy határozza meg a „hulladék” kifejezést, hogy az olyan anyag vagy tárgy, amelytől birtokosa megválnak, megválni szándékozik vagy megválni köteles. Erre vonatkozóan a Bíróság következetesen azt mondta ki, hogy a hulladék fogalmát tágan kell

- értelmezni annak érdekében, hogy az Unió környezetpolitikai célkitűzéseire tekintettel magas szintű védelmet biztosítsanak (lásd: a Bíróság ARCO Chemie ítélete, C-318/97, ECLI:EU:C:2000:318; a Bíróság Palin Granit Oy ítélete, C-9/00, ECLI:EU:C:2002:232; a Bíróság Saetti ítélete, C-235/02, ECLI:EU:C:2004:26; a Bíróság Niselli ítélete, C-457/03, ECLI:EU:C:2004:707; a Bíróság Thames Water Utilities ítélete, C-252/05, ECLI:EU:C:2007).
5. A Bíróság többször hangsúlyozta, hogy azt a kérdést, hogy valamely anyag esetében hulladékról van-e szó, az adott körülmények alapján kell elbírálni, és ezt a döntést az illetékes hatóságnak mindig eseti alapon kell meghoznia (lásd: a Bíróság ARCO Chemie ítélete, C-318/97, ECLI:EU:C:2000:318; a Bíróság Palin Granit Oy ítélete, C-9/00, ECLI:EU:C:2002:232; a Bíróság Saetti ítélete, C-235/02, ECLI:EU:C:2004:26; a Bíróság Niselli ítélete, C-457/03, ECLI:EU:C:2004:707; a Bíróság Thames Water Utilities ítélete, C-252/05, ECLI:EU:C:2007). A jelen ügyben keletkező szennyvíziszapot a cellulózgyártás során a folyamatos előállítási eljárás szerves részeként nyerik ki. Ebből következik, hogy a rosttartalmú szennyvíziszap 100 százalékban a papír- és cellulózgyártásból származik, és anélkül nem létezne.
 6. A 2002. évi AWG 2. §-ának (3a) bekezdése – a hulladékokról szóló keretirányelv 5. cikkével összhangban – rögzíti az ahhoz szükséges feltételeket, hogy valamely anyag vagy tárgy, amely ugyan előállítási folyamat során keletkezik, azonban annak nem elsődleges célja, ne hulladéknak, hanem mellékterméknek minősülhessen. A Verwaltungsgericht (közigazgatási bíróság) álláspontja szerint a szóban forgó szennyvíziszap megfelel az e rendelkezésben megjelölt együttes feltételeknek, legalábbis amennyiben a gyártásból származik. Ezen túlmenően a Landesverwaltungsgericht (regionális közigazgatási bíróság) véleménye szerint nem árt a települési szennyvíz hozzákeverése sem, mivel az egyrészt nem változtatja meg a gyártás során keletkező anyag összetételét, és másrészt azt másként helyettesíteni kellene.
 7. A kérdést előterjesztő bíróságnak ezen túlmenően kétségei vannak a tekintetben, hogy még ha a szennyvíziszap nem is rendelkezik melléktermék jelleggel, e szennyvíziszap az uniós jogi hulladékfogalom értelmében vett „hulladéknak” minősül-e. **[eredeti 16. o.]**

A Bíróság ítélkezési gyakorlata szerint valamely anyag esetében még akkor sincs szó hulladékról feltétlenül, ha azt termelési maradékanyagnak kell tekinteni. Amennyiben egy ilyen anyag olyan ismérvekkel rendelkezik, amelyek alapján alkalmas a gazdasági újrahasználatra, úgy ez arra utal, hogy nem tekintendő hulladéknak. A termelési maradékanyag melléktermékként történő besorolásához a Bíróság három együttes feltételt állapított meg. Amennyiben valamely anyag későbbi használata biztos, és nem csupán lehetséges, az újrahasználat előtt nincs szükség további átalakításra, és az

anyag folyamatos gyártási folyamat keretében jön létre, úgy ezen anyag esetében nem hulladékról van szó (lásd: a Bíróság Palin Granit Oy ítélete, C-9/00, ECLI:EU:C:2002:232).

8. A kérdést előterjesztő bíróság szerint e feltételek még a „gyártási folyamat” fogalmának a Bíróság általi megszorító értelmezése (lásd: a Bíróság Palin Granit Oy ítélete, C-9/00, ECLI:EU:C:2002:232; a Bíróság Niselli ítélete, C-457/03, ECLI:EU:C:2004:707; a Bíróság Bizottság kontra Spanyolország ítélete, C-121/03, ECLI:EU:C:2005:512) esetén is teljesülnek. A szennyvíziszap meghatározott célra való felhasználása és a papírgyártási folyamat során a kibocsátás szempontjából semleges, megszakítás nélkül zajló gőztermelés céljára történő égetés révén a szennyvíziszapot folyamatosan és azonnal továbbfeldolgozzák. Az alapeljárás tárgyát képező létesítmény ugyanis úgy került kialakításra, hogy a szennyvíziszapot 24 órás üzemelés mellett zárt rendszerben, szállítószalagon továbbítják a szennyvíztisztító telepről a gőztermelés céljára.
9. Arra az esetre, ha a Bíróság arra az álláspontra helyezkedne, hogy a szennyvíziszap a 2008/98 irányelv 3. cikkének 1. pontja értelmében hulladéknak minősül, a kérdést előterjesztő bíróságnak további kétségei vannak, amelyek az előzetes döntéshozatal iránti kérelem előterjesztésére indítják. Még ha a szennyvíziszapot az alapügy tényállása esetén hulladéknak kellene is tekinteni, a hulladékstátusz még a szennyvíziszap üzemben belüli, gőztermelés céljára történő elégetése előtt megszűnt volna.
10. A 2008/98 irányelv 6. cikke (1) bekezdésének első albekezdése ugyanis feltételeket határoz meg, amelyeknek azon konkrét kritériumoknak kell eleget tenniük, amelyek alapján megállapítható, hogy valamely hasznosítási vagy újrafeldolgozási műveletet követően mely hulladék szűnik meg hulladéknak lenni. Erre vonatkozóan a Bíróság kimondta, hogy az európai uniós jogalkotó kifejezetten előírta azt, hogy a tagállamok jogosultak valamely anyag vagy tárgy hulladékstátuszának megszűnésére vonatkozó intézkedések elfogadására, ugyanakkor nem pontosította ezen intézkedések jellegét (a Bíróság Tallinna Vesi AS ítélete, C-60/18, ECLI:EU:C:2019:264, 23. pont). Mivel ezek az intézkedések **[eredeti 17. o.]** a hulladékstátusz megszűnését eredményezik, ezért a hulladékokra vonatkozó jogszabályok által a környezetvédelem és az emberi egészség területén biztosított védelem megszűnésével ezen intézkedéseknek kell biztosítaniuk az irányelv 6. cikke (1) bekezdésének a)–d) pontjában támasztott feltételek tiszteletben tartását, és különösen figyelembe kell venniük az érintett anyag vagy tárgy környezetre és emberi egészségre gyakorolt, összes lehetséges káros hatását.

A kérdést előterjesztő bíróság nem hagyja figyelmen kívül, hogy a Bíróság ítélezési gyakorlatában kifejti, hogy a tagállamok úgy is dönthetnek, hogy bizonyos hulladékok nem veszíthetik el e minőségüket, és lemondanak a hulladékstátusz megszűnésére vonatkozó szabályozás elfogadásáról (a Bíróság Tallinna Vesi AS ítélete, C-60/18, ECLI:EU:C:2019:264, 26. pont).

A Bíróság álláspontja szerint azonban a tagállamok feladata az, hogy ha nem élnek a fenti lehetőséggel, az ne akadályozza a 2008/98 irányelv célkitűzéseinek megvalósítását, így a hulladékok hierarchiájának ösztönzését, vagy a természeti erőforrások megőrzése érdekében történő hulladékhasznosítását és a hasznosított anyagok felhasználását, valamint a körforgásos gazdaság bevezetésének lehetővé tételét (a Bíróság Tallinna Vesi AS ítélete, C-60/18, ECLI:EU:C:2019:264, 27. pont). A kérdést előterjesztő bíróság szerint az alapügy tényállása esetén nem ez a helyzet, mivel a szennyvíziszap bevezetésére az üzemem belül, zárt, automatizált rendszer segítségével kerül sor, a szennyvíziszap felhasználása ezen túlmenően megszakítás nélkül történik, és e folyamat semmilyen veszélyt nem jelent a környezetre és az emberi egészségre nézve. Ezen eljárás célja továbbá a hulladékmegelőzés, valamint a fosszilis nyersanyagok helyettesítése. E gyártási folyamatra figyelemmel a kérdést előterjesztő bíróságnak jelentős kétségei vannak a nemzeti hatóság általi nemleges megállapítás uniós joggal való összhangját illetően. [eredeti 18. o.]

IV.

1. Valamennyi tagállami hatóságot és bíróságot terheli az a kötelezettség, hogy a teljes jogot az irányelvvel összhangban értelmezze, vagyis úgy, hogy a nemzeti jog értelmezése ne veszélyeztesse az irányelv célját (lásd: a Bíróság von Colson és Kamann ítélete, 14/83, ECLI:EU:C:1984:153). Mivel azonban az uniós jog helyes alkalmazása nem tűnik olyan nyilvánvalónak, hogy az minden észszerű kétséget kizár, és a nemzeti jog ezért nem értelmezhető az irányelvvel összhangban, az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdéseket az EUMSZ 267. cikk alapján elő kell terjeszteni előzetes döntéshozatalra.

Landesverwaltungsgericht Steiermark (stájerországi regionális közigazgatási bíróság)

[omissis]